

Lesart der ed. Bomb.). R. GORR. 2, 13, 29. 3, 35, 115. 5, 59, 9. सभासित MBH. 3, 991, 2. 4, 2163. R. GORR. 1, 33, 22 (स भा० gedr.). 2, 4, 13. 4, 10, 23. 61, 44. 5, 8, 20. 55, 24. 7, 37, 5, 61. RĪĀGA-TAR. 1, 856. MĀRK. P. 110, 9. 116, 68. BHĀG. P. 2, 9, 9 (स भा० BURN.). 4, 1, 32. 20, 36. 6, 7, 25. 8, 12, 8. 16, 3. 44. सु० 10, 39, 43. (einen leblosen Gegenstand) ehren, (eine Sache) preisen: कैलासं सभासयितुम् KATHĀS. 110, 3. कलिं ०यत्ति BHĀG. P. 11, 5, 36. 84, 20. तच्चिकीर्षितम् 3, 24, 11. 6, 18, 21. ०यत्ते मम पौरुषाणि 3, 25, 34. सभासित 4, 21, 8. 5, 14, 45. 7, 11, 1.

— अथि dass.: ताम् — अथिसभासयामास BHĀG. P. 5, 2, 17.

सभानर (स + नर) m. N. pr. eines Sohnes des Kaksheju HĀRIV. 1669. des ANU VP. 444. BHĀG. P. 9, 23, 1.

सभौपति m. Herr —, Vorsteher der Versammlung oder des Raths VS. 16, 24. KATHĀS. 107, 57. भूमिभर्तुः RĪĀGA-TAR. 4, 494. BHĀG. P. 6, 17, 7. Bein. Bhūtakarman's MBH. 7, 1085. 8, 4587. — Vgl. साभापत.

सभापरिषद् f. Rathsversammlung MBH. 4, 524.

सभापर्वन् n. Titel des 2ten Buches im MBH.

सभापाल m. Vorsteher eines öffentlichen Hauses, Wächter einer Versammlung TBA. 3, 7, 4. 6. MBH. 1, 7940. fg. 4, 787 (pl.).

सभौवत् (von सभा) adj. in Gemächern —, in Häusern bestehend: रपि RV. 4, 2, 5. im Rath —, in der Versammlung geführt: संवात् (so zu lesen) 1, 167, 3.

सभावेन् (wie oben) m. Herr eines Spielhauses (Comm.) TBA. 3, 4, 1, 16.

सभासद् adj. in dem Gemach u. s. w. sich aufhaltend; m. Mitglied einer Gesellschaft oder Versammlung; Beisitzer im Gericht, Richter AK. 2, 7, 16. H. 480. यमस्य AV. 3, 29, 1. 7, 12, 2. 19, 55, 6. TBA. 1, 2, 2, 26. मरुतः परिवेष्टोरो विश्वे देवाः सभासद्: AIR. Br. 8, 21 (= BHĀG. P. 9, 2, 28). MBH. 4, 483. R. 1, 4, 27 (3, 71 GORR.). 2, 5, 24 (4, 24 GORR.). 82, 16. RAGH. 15, 39. धर्मो विद्वत्त्वधर्मेषा सभा यत्रोपतिष्ठते । शल्यं चास्य न कृत्तसि विद्वास्तत्र सभासद्: || Spr. (II) 3136. 5060. M. 8, 18. fg. JĀĀN. 2, 2. KATHĀS. 4, 83. 24, 196. 112, 208. RĪĀGA-TAR. 5, 387. MĀRK. P. 114, 4. PANĀKAT. 40, 23. मत्सभासद्: PANĀKAT. 1, 15, 12.

सभासद् dass. R. 1, 4, 32. Spr. (II) 2185.

सभासाह् adj. der übrigen Gesellschaft u. s. w. überlegen, hervorragend RV. 10, 71, 10. AIR. Br. 1, 13.

सभासिंह m. N. pr. eines Fürsten Verz. d. Oxf. H. 140, b, No. 285.

सभास्तार m. = सभासद् AK. 2, 7, 16. H. 480. im Rathe des Fürsten sitzend, Richter BHAR. NĀṬYAC. 34, 62. 76. am Glücksspiel Theil nehmend MBH. 2, 1737. ein Beamter, welcher für den Fürsten die Würfel wirft, 4, 23. 328. 2266.

सभास्थार्णु m. Pfosten eines Spielhauses NIR. 3, 5. VS. 30, 18. nach DUREA zu NIR. Spieltisch, nach dem Comm. zu VS. und TBA. scherzhaft für einen Menschen, der vom Spiel nicht wegzubringen ist.

सभिक (von सभा) m. der Inhaber eines Spielhauses AK. 2, 10, 44. TRIK. 2, 10, 17. H. 485. HALĀJ. 2, 233. JĀĀN. 2, 199. 201. MĀKĀH. 31, 20. 33, 11. 24. DAČAK. 69, 17. KULL. zu M. 3, 159. fg.

सभृति (2. स + भृति) adj. dieselbe Pflege genießend, Tischgenosse: आ पत्स्य सभृतयः पृषाति RV. 6, 67, 7. = सृह्रियमाणा सभृतिः SĪ.

सभैय (von सभा) adj. für eine Versammlung und Rath geeignet, —

VII. Theil.

tüchtig, in gute Gesellschaft passend so v. a. anständig, getrandt u. s. w. P. 4, 4, 106. वीर RV. 1, 91, 20. विप्र 2, 24, 13. युवन् VS. 22, 22. ČĀĀKH. ČA. 8, 18, 13. AV. 20, 128, 1. — Vgl. सु०.

सैय (wie oben) adj. in der Halle, Versammlung, Gesellschaft befindlich; dazu gehörig, geeignet u. s. w. P. 4, 4, 105 (oxyt.). AK. 2, 7, 16. 3. 4, 22, 140. H. 480. Agni AV. 8, 10, 5. 19, 55, 6. KĀṬJ. ČA. 4, 9, 20. 15, 33. Schol. 356, 20. GRUJAS. 1, 4. BHĀG. P. 3, 13, 36. TBA. 1, 2, 2, 26. 3, 7, 2, 6. एनम् ČAT. Br. 12, 9, 2, 3. वृद्धानां सभयानाम् der versammelten Alten MBH. 2, 2180. 4, 487. BHĀG. P. 4, 6, 2. 21, 20. 6, 17, 9. so v. a. Zuschauer SĪH. D. 26, 19. श्रीकृषस्य so v. a. am Hofe Čriharsha's lebend HALL in der Einl. zu VĀSAVAD. 21. विक्रमादित्य० 6. Beisitzer im Gericht, Richter TRIK. 2, 7, 8. M. 8, 10. JĀĀN. 1, 359. 2, 3. KATHĀS. 49, 135. 137. 54, 113. 62, 50. 106, 164. 167. Spr. (II) 7033. RĪĀGA-TAR. 6, 13. 31. fg. PANĀKAT. 40, 22. 25. Mitspieler KATHĀS. 121, 36. 80. DAČAK. 70, 9. ein Mitglied der guten Gesellschaft, fein gebildet AK. 2, 7, 2. TRIK. 3, 3, 28 (सभयो st. सभ्ये zu lesen). H. 379. KĀM. NĪRIS. 13, 30. RAGH. 1, 55. Spr. (II) 2608, v. I. VARĀH. BHU. S. 60, 17. fg. RĪĀGA-TAR. 3, 158. 4, 67. 5, 32. 86. BHĀG. P. 3, 18, 12 (स्र०). 4, 15, 23. BHATĪ. 1, 13. Verz. d. B. H. 288, 9 v. u. als Anredo BHĀG. P. 1, 1, 10. 3, 24, 14. 11, 14, 12. höflich, anständig und स्र० unhöflich, unanständig von Reden NIR. 5, 2. Spr. (II) 5915. fg. ČĀĀKH. zu BHU. ĀR. UP. S. 83. — सभ्य fehlerhaft für सत्य KATHĀS. 56, 247. Vgl. परि०.

सभ्यकण्ठाभरण n. Titel einer Schrift Verz. d. B. H. No. 826.

सभ्येतर (सभ्य + इ०) adj. unanständig: Reden Spr. (II) 3319. KĀVJĀD. 1, 65.

1. सम्, सैमति DĀRUP. 19, 82 (अवैक्तव्ये, अवैक्तव्ये, वैक्तव्ये). — Vgl. स्तम्.

2. सम् praep. gaṇa प्रादि zu P. 1, 4, 58. VOP. 1, 8. in Verbindung mit Verben und in comp. mit einem Nomen Vereinigung (vgl. 2. स) ausdrückend; = एकीभाव NIR. 1, 8. सङ्गर्थे प्रकृष्टर्थे शोभनार्थसमुच्चयोः (ः) H. an. 7, 16. शोभनार्थसमर्थयोः || सङ्गर्थे च प्रकृष्टर्थे MED. avj. 54. fg. vor-doppelt P. 8, 1, 6. सं संमिच्छुवसे RV. 10, 191, 1. in defectiven Sätzen z. B. आपो अग्निं यशसः सं हि पूर्वीः sc. umgaben u. s. w. 3, 1, 11. समिन्द्रियेण पर्यसाहम् sc. möge sein, — verbunden werden AV. 6, 124, 1. वर्तयते द्विवे वधं सं पृथिव्याः sc. वर्तयतम् 7, 104, 4. ähnlich im Refrain z. B. 8, 12, 22. fgg. 13, 2. 86, 11. fg. — Vgl. संतरम्.

1. सम enklitisches Pron. ČĀNT. 4, 10. समस्मै, ०स्मात्, ०स्मिन्, समे m. pl. gaṇa सर्वादि zu P. 1, 1, 27. VOP. 3, 9. jeder, irgend einer NĀIGH. 4, 2. NIR. 5, 22. 10, 5. AK. 3, 2, 14. H. 1433. an. 2, 340. MED. m. 35. RV. 1, 176, 4. 5, 24, 3. 6, 27, 3. 42, 4. 51, 6. तयो समस्य हृदयमा रिख 53, 8. 8. 21, 8. अन्त्यके समे 39, 1. 64, 9. स्वनात्समस्य कस्यं चित् 9, 29, 5. 61, 30. 10, 29, 4. 54, 8. नमः समस्मात्पूर्वस्मै VOP. 3, 37. ČI. 1. — Vgl. समह्र.

2. समै 1) adj. (f. स्या). Verhalten eines fem. vor समा in einem comp. gaṇa प्रियादि zu P. 6, 3, 34. VOP. 6, 13. a) eben, planus, in gleicher Lage befindlich; parallel RV. 5, 83, 7. कालः समविषमकरः Spr. (II) 1693 समं च विषमं चैव न प्राज्ञायत (so ed. Bomb.) किं च न MBH. 6, 5644. die Erde, Gegend, Boden, Platz AIR. Br. 6, 35. ČAT. Br. 3, 1, 2, 2. MBH. 13, 1436. 14, 1542. HĀRIV. 358. 360. R. 1, 5, 9. 2, 55, 33. 56, 11. 80, 9. 91, 29. 3, 21, 18. 29, 2. 4, 44, 85. KĀM. NĪRIS. 14, 32. 36. 15, 6. ČĀK. 5, 14. AK. 3,